

Svjetski dan zdravlja

07. april 2011.

Danas živimo u eri velikih medicinskih dostignuća sa čudotvornim lijekovima dostupnim kako bi se liječila medicinska stanja koja su još prije nekoliko desetaka godina ili čak prije nekoliko godina u slučaju HIV/AIDS-a bila fatalna. Za Svjetski dan zdravlja 2011, Svjetska zdravstvena organizacija će lansirati kampanju na svjetskoj razini kako bi se ova otkrića očuvala za buduće generacije. Antimikrobna otpornost, koja je tema ovogodišnjeg Svjetskog dana zdravlja, kao i njeno globalno širenje, prijeti učinkovitosti mnogih lijekova koji se danas u medicini koriste, dok istovremeno dovodi do ugrožavanja važnih napredaka postignutih u borbi protiv raznih infekata.

Kako bi se ovo još više naglasilo, kampanja Svjetske zdravstvene organizacije bit će pripremljena sa posebnim fokusom na epidemiju HIV/AIDS-a, malarije i tuberkuloze.

Samo multidisciplinarnom i globalnom javnozdravstvenom strategijom možemo riješiti antimikrobnu otpornost. Ukoliko ne djelujemo odmah, antimikrobna rezistencija mogla bi ugroziti mogućnost liječenja brojnih danas izlječivih infektivnih bolesti.

Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona

Seadbega Kulovića 6
75000 Tuzla

Telefon: 035 307 700
Fax: 035 257 467

e.mail: zavodzjz@bih.net.ba

Zavod za javno zdravstvo
Tuzlanskog kantona

Svjetski dan zdravlja

07. april 2011.

Antimikrobna otpornost

“Bez djelovanja danas,
nema lijeka sutra!”

Antimikrobna otpornost je pojava otpornosti mikroorganizama na, do tada, učinkovit lijek.

Prije „ere antibiotika“, izloženost čovjeka danas bezazlenim bakterijama mogla je uzrokovati smrt.

Povijest je promijenio A. Fleming 1929.g. otkrićem *antibiotika*. Antibiotici su, u kombinaciji s boljim higijenskim uslovima, spasili mnoge ljudske živote.

Pojavom antibiotika rastao je evolucijski pritisak na bakterije. Bakterije su se morale izboriti za svoj opstanak. Otporni sojevi, koji prežive, nastavljaju se razmnožavati i „izmjenjivati“ otpornosti s drugim bakterijskim vrstama. Prva zabilježena bakterija s rezistentnošću bila je *Escherichia coli rezistentna na penicilin* (Abraham i Chain 1940).

Antimikrobna otpornost potiče se nepravilnom upotrebom lijekova, na primjer, premalom dozom ili nepoštivanjem provođenja terapije „do kraja“ (u punoj dozi). Lijekovi lošije kvalitete, pogrešno i preučestalo propisivanje i nedovoljno provođenje preventivnih mjera također pogoduju razvoju i širenju **antimikrobne rezistencije**.

Antimikrobna otpornost se najčešće razvija u bolničkim uslovima!

Bakterije otporne na antibiotike s kojima se najčešće susrećemo su:

- **meticilin - rezistentni Staphylococcus aureus (MRSA)**,
- **vankomicin-rezistentni Enterococcus (VRE)**,
- **sojevi koji proizvode beta-laktamaze proširenog spektra (ESBL) (Klebsiella pneumoniae i Escherichia coli, Enterobacter, Serratia, Proteus, Morganella) i**
- **drugi multiplo-rezistentni gram-negativni bacili (Acinetobacter sp, Pseudomonas aeruginosa).**

Infekcija uzrokovana bakterijama rezistentnim na antibiotike povećava morbiditet i mortalitet, kao i dužinu boravka u bolnicama.

Od infekcija uzrokovanih samo jednom vrstom bakterija rezistentnih na antibiotike, godišnje umire više ljudi nego od AIDS-a!!!

Šta možete učiniti da očuvate efektivnost antibiotika?

1. Razumno i samo opravdano koristite antibiotike – ne uzimajte antibiotik svaki put kada ste bolesni.
2. Ne prisiljavajte svog ljekara da vam da antibiotik ako imate virusnu infekciju – umjesto toga, otvoreno razgovarajte sa ljekarom kako da olakšate svoje simptome.
3. Uzimajte antibiotike tačno onako kako je propisano – pratite uputstva ljekara i nikada ne prekidajte terapiju svojevrijedno samo zato što se osjećate bolje.
4. Nikada ne uzimajte antibiotike bez recepta.
5. Ukoliko niste popili cijelu kutiju antibiotika, nemojte ih upotrebljavati sljedeći put kada se budete osjećali loše ili ih dati nekom drugom sa naizgled sličnim tegobama.

